

Sygnatura akt VI Ka 520/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **11 września 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Piotr Mika

Protokolant Monika Dąbek

przy udziale Agnieszki Schwarz – Rasińskiej Prokuratora Prokuratury Rejonowej G. w G.

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2018 r.

sprawy **P. G.** ur. (...) w P.

syna I. i P.

oskarżonego z art. 97 ust. 1 ustawy z dn. 25.08.2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia przy zast. art. 12 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 12 marca 2018 r. sygnatura akt IX K 679/16

na mocy art. 437 k.p.k., art. 438 k.p.k. i art. 627 k.p.k. w zw. z art. 629 k.p.k.

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób że:

- na mocy art. 66 § 1 i 2 k.k. oraz art. 67 § 1 k.k. warunkowo umarza postępowanie karne przeciwko oskarżonemu P. G. o czyn polegający na tym, że w okresie od stycznia do czerwca 2015 roku w P. działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (...) z siedzibą w P. produkował i wprowadzał do obrotu zafałszowany środek spożywczy w postaci preparatu sojowego wytwarzanego ze śrutu sojowej (...) towar genetycznie niemodyfikowany, materiał paszowy, tj. o czyn z art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia przy zast. art. 12 k.k. i wyznacza oskarżonemu okres 2 (dwóch) lat próby,

- na mocy art. 67 § 3 k.k. orzeka wobec oskarżonego świadczenie pieniężne kwocie 3 000 zł (trzy tysiące złotych) rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej,

- kosztami procesu obciąża oskarżonego i zasądza od niego na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania w kwocie 50 (pięćdziesiąt) złotych;

2. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania odwoławczego w kwocie 20 (dwudziestu) złotych i wymierza mu opłatę za obie instancje w kwocie 100 (sto) złotych.

Sygn. akt VI Ka 520/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 marca 2018 roku w sprawie o sygn.. akt IX K 679/16 Sąd Rejonowy w Gliwicach uniewinnił oskarżonego P. G. od zarzutu popełnienia przestępstwa, które polegać miało na tym, że oskarżony w okresie od 2012

roku do czerwca 2015 roku w P. działając czynem ciągłym w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (...) z siedzibą w P. produkował i wprowadzał do obrotu zafalszowany środek spożywczy w postaci preparatu sojowego wytwarzanego ze śrutu sojowej (...) towar genetycznie niemodyfikowany, materiał paszowy, tj. przestępstwa z art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia przy zast. art. 12 k.k.

Apelację od wyroku wywiódł prokurator, który zaskarżając orzeczenie w całości na niekorzyść oskarżonego zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia przy zast. art. 12 k.k. poprzez przyjęcie, że zachowanie oskarżonego polegające na produkcji i wprowadzaniu do obrotu zafalszowanego środka spożywczego w postaci preparatu sojowego wytwarzanego ze śrutu sojowej (...) towar genetycznie niemodyfikowany, materiał paszowy, nie wyczerpało znamion zarzucanego mu przestępstwa i ostatecznie uniewinnienie go od tego przestępstwa, w sytuacji gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych w sprawie przez sąd I instancji ustaleń faktycznych wynika, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona zarzucanego mu przestępstwa.

Prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jest zasadna.

Powodem uniewinnienia oskarżonego od zarzucanego mu czynu było uznanie przez sąd I instancji, że produkowany przez oskarżonego i wprowadzony do obrotu produkt spełniał parametry jakościowe wymagane od środków spożywczych. Zgodnie z treścią art. 3 ust. 3 pkt 45 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia, środek spożywczy zafalszowany to środek spożywczy, którego skład lub inne właściwości zostały zmienione, a konsument nie został o tym poinformowany w sposób określony w przepisach rozporządzenia nr 1169/2011, albo środek spożywczy, w którym zostały wprowadzone zmiany mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości; środek spożywczy jest środkiem spożywczym zafalszowanym, w szczególności jeżeli:

- a) dodano do niego substancje zmieniające jego skład lub obniżające jego wartość odżywczą,
 - b) odjęto składnik lub zmniejszono zawartość jednego lub kilku składników decydujących o wartości odżywczej lub innej właściwości środka spożywczego,
 - c) dokonano zabiegów, które ukryły jego rzeczywisty skład lub nadały mu wygląd środka spożywczego o należytej jakości,
 - d) niezgodnie z prawdą podano jego nazwę, skład, datę lub miejsce produkcji, termin przydatności do spożycia lub datę minimalnej trwałości albo w inny sposób nieprawidłowo go oznakowano
- wpływając przez te działania na bezpieczeństwo środka spożywczego.

Z legalnej definicji środka spożywczego zafalszowanego sąd I instancji wywiódł wniosek, że definicja ta odwołuje się jedynie do parametrów jakościowych produktu, jego składu i właściwości. Mimo że do wyprodukowania produktu oskarżony użył materiału paszowego czyli zgodnie z art. 3 Rozporządzenia (We) Nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego I Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, produktu przeznaczonego do karmienia zwierząt zdaniem sądu meriti wobec spełniania przez ten produkt norm przewidzianych dla produktów spożywczych nie doszło do zafalszowania środka spożywczego. Ze stanowiskiem tym jednak nie sposób się zgodzić. Nie trudno przecież dostrzec, że oskarżony wskazując skład wyprodukowanego przez siebie środka spożywczego po prostu zataił istotną cechę tego składnika, tj. fakt, iż składnik ten był produktem paszowym. W ocenie sądu odwoławczego zatajenie cech i właściwości składnika w pełni odpowiada działaniu wskazanemu w przytoczonym wyżej art. 3 ust. 3 pkt 45 podpunkt d) ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, skoro prowadzi do niezgodnego z prawdą wskazania składu produktu żywnościowego. Nie sposób również uznać, aby

to działanie oskarżonego nie miało wpływu na bezpieczeństwo środka spożywczego. Oczywiście w realiach niniejszej sprawy nie wykazano, aby wyprodukowany przez oskarżonego środek spożywczy był niebezpieczny tj. szkodliwy dla zdrowia lub życia człowieka, lecz dla realizacji czynu z art. 97 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia okoliczność ta jest nieistotna w przeciwieństwie dla kwestii ustalenia odpowiedzialności sprawcy czynu z art. 96 ust. 1 powołanej ustawy penalizującego produkcję i wprowadzanie do obrotu środków spożywczych powszechnie spożywanych szkodliwych dla zdrowia lub życia człowieka. Przepięstwo z art. 97 ust. 1 powołanej ustawy przy uwzględnieniu przywołanej wyżej definicji środka spożywczego zafałszowanego uznać należy za typowe przestępstwo abstrakcyjnego zagrożenia, a więc typ przestępstwa, który wiąże się z zachowaniem sprawcy nienaruszającym dobra chronionego ani bezpośrednio nierodzącego konkretnego zagrożenia dla tego dobra. W przypadku tego typu przestępstw mamy do czynienia z penalizacją zachowań, które choć nie naruszają dobra chronionego i nie rodzą bezpośredniego zagrożenia dla tego dobra, to jednak oceniane są jako społecznie niebezpieczne z uwagi na potencjalne zagrożenie dla chronionych prawnie dóbr, a więc możliwość doprowadzenia tymi zachowaniami do naruszenia dóbr chronionych. Na gruncie niniejszego postępowania nie sposób mówić o tym, aby używanie do produkcji środków spożywczych materiałów przeznaczonych do karmienia zwierząt nie rodziło żadnego zagrożenia dla bezpieczeństwa środka spożywczego. Bez wątplenia co do zasady produkty paszowe nie posiadają parametrów zarówno jakościowych, jak i innych, którymi winny cechować się środki spożywcze, przez co używanie ich do produkcji żywności rodzi potencjalne zagrożenie co najmniej dla zdrowia ludzkiego. Fakt, że towar wyprodukowany i wprowadzony do obrotu przez oskarżonego in concreto nie rodził, żadnego niebezpieczeństwa dla zdrowia ludzkiego nie znosi jednak społecznej szkodliwości jego zachowania, skoro za dobro prawnie chronione w przypadku czynu z art. 97 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia uznać należy również rzetelność obrotu szeroko rozumianymi środkami spożywczymi. Gdyby miało być inaczej, a więc gdyby warunkiem odpowiedzialności za czyn z art. 97 ust. 1 powołanej ustawy było ustalenie rzeczywistego zagrożenia dla ludzkiego zdrowia lub życia, ustawodawca nie wprowadzałby odrębnej penalizacji zachowań określonych w art. 96 powołanej ustawy.

Na gruncie niezakwestionowanych przez prokuratora ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd I instancji wina i sprawstwo oskarżonego nie rodzi żadnych wątpliwości w zakresie produkcji i wprowadzenia do obrotu zafałszowanego produktu spożywczego w roku 2015. Świadomość oskarżonego, iż do produkcji środka spożywczego używał materiału paszowego jawi się jako oczywista nie tylko z powodu jednoznacznych zapisów w fakturach wystawionych za zakup śruty, ale także w świetle treści zeznań świadka M. S. (karta 671 verte), z których wynika, że oskarżony rozmawiał z nim w kwestii oznaczenia towaru jako paszowego i prosił go o sprawdzenie, czy byłaby możliwość przeklasyfikowania towaru z paszowego na przeznaczony do konsumpcji przez ludzi. Dla oceny kwestii odpowiedzialności karnej oskarżonego nie ma znaczenia podnoszona przez obronę okoliczność, że postępowanie administracyjne, w ramach którego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w G. wydał decyzję o nieprzydatności środka spożywczego dla żywienia ludzi, nie zostało do tej pory prawomocnie zakończone. Wypada w tym momencie jedynie odwołać się do regulacji art. 8 § 1 k.p.k. statuującej zasadę samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego. Innymi słowy stanowisko organu administracji co do okoliczności, czy mamy do czynienia z zafałszowanym środkiem spożywczym, nie ma znaczenia dla oceny tej okoliczności dokonywanej przez sąd. Niezależnie od tego wypadu jedynie wskazać, że okoliczność ta w toku postępowania administracyjnego nigdy nie budziła wątpliwości organów orzekających, a powody uchylenia decyzji administracyjnych związane były wyłącznie z kwestiami proceduralnymi.

W ocenie sądu odwoławczego wina oskarżonego i stopień społecznej szkodliwości czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa z art. 97 ust. 1 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia nie są znaczne. O średnim poziomie winy oskarżonego świadczy okoliczność, iż decyzję o wykorzystaniu materiału paszowego do produkcji środka spożywczego podjął on w atypowej sytuacji motywacyjnej będąc w pewnym stopniu zaskoczony tym, że towar zakupiony przez niego na charakter materiału paszowego. Oskarżony swoimi działaniami chciał po prostu uniknąć strat finansowych, ale równocześnie pozostawał w przekonaniu, że nie stwarza zagrożenia dla ludzkiego zdrowia. Zarówno okres działania oskarżonego, jak też ilość wyprodukowanego przez niego zafałszowanego środka spożywczego przy uwzględnieniu faktu, że środek ten nie był niebezpieczny dla ludzi, pozwalają uznać, że szkodliwość społeczna czynu oskarżonego nie była znaczna. Mając na uwadze, że czynu oskarżonego zagrożony jest karą do roku pozbawienia wolności i wobec faktu uprzedniej niekaralności oskarżonego, przy uwzględnieniu jego dotychczasowego sposobu życia i wieku, sąd

odwoławczy doszedł do przekonania, że w pełni zasadne staje się przypuszczenie, że pomimo umorzenia postępowania oskarżony będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa. Z tego też powodu przy ziszczeniu się wszystkich przesłanek z art. 66 k.k. zaskarżony wyrok zmieniono warunkowo umarzając postępowanie wobec oskarżonego wyznaczając mu okres 2 lat próby. Dla zapewnienia orzeczeniu efektywnego oddziaływania zapobiegawczego na mocy art. 67 § 3 k.k. zastosowanie środka probacyjnego połączono z obowiązkiem zapłaty przez oskarżonego świadczenia pieniężnego. Wysokość tego świadczenia ustalono uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego, jak również jego sytuację materialną i rodzinną, tj. wysokość zadeklarowanych dochodów, posiadany przez niego majątek i obowiązek alimentacyjny dotyczący aktualnie jednej córki.. Zaskarżony wyrok zmieniono również w zakresie, w jakim kosztami procesu w sprawie należało obciążyć oskarżonego i w związku z tym zasądzono od niego na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania, na które złożyły się ryczał za doręczenia pism i wezwań po 20 zł za postępowanie przygotowawcze i postępowanie przed sądem I instancji oraz kwota 30 złotych z tytułu uzyskania informacji o oskarżonym w Krajowym Rejestrze Karnym. Oskarżonego obciążono również wydatkami postępowania odwoławczego, który sprowadzały się do 20 złotych ryczałtu za doręczenie pism i wezwań. Zgodnie z art. 7 ustawy o opłatach w sprawach karnych obciążoną oskarżonego opłatą wymierzaną w przypadku warunkowego umorzenia postępowania.